

ХРЕСТОМАТІЯ З ДИТЯЧОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Навчально-методичний посібник

УДК 159.922.7(075)

X 91

Хрестоматія з дитячої психології: навчально-методичний посібник / укладачі Ю. О. Приходько, І. О. Лапченко та інші. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня "Рута"», 2017 – 320 с.

ISBN 978-617-7381-86-9

Рецензенти:

Говорун Т.В., доктор психологічних наук, професор
Долинська Л. В., кандидат психологічних наук, професор
Маслюк А. М., кандидат психологічних наук,
старший науковий співробітник

У хрестоматії розкрито теоретичні засади психічного розвитку дітей немовлячого, переддошкільного та дошкільного віку. Її основою стали дослідження сучасних українських психологів у галузі проблем вікової психології, радянських психологів та зарубіжних дослідників, які відображені як в монографічних роботах, так і в окремих статтях. Принцип відбору матеріалу, яким керувалися укладачі, полягає не у виділенні текстів з метою охарактеризувати досягнення психологічної науки, а у виборі матеріалів, які відповідають змісту типової програми з вікової психології та психології розвитку. Цей навчальний посібник має доповнити існуючі підручники з вікової психології і дати можливість викладачам організовувати самостійну роботу студентів з текстами.

Адресується студентам вищих педагогічних навчальних закладів, психологам, педагогам, валеологам.

Укладачі:

проф. Приходько Ю. О., доц. Лапченко І. О., доц. Боброва Л.Г.,
доц. Дзюбенко О.А., доц. Євченко І.М., доц. Маслюк А.М.,
доц. Овдієнко І.М., викл. Жуковська І.С.

**Затверджено на засіданні Вченої ради
НПУ імені М.П. Драгоманова
Протокол №12 від «27» червня 2017 р.**

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ ПЕРЕДДОШКІЛЬНОГО І ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ...7

КОСТЮК Г.С. РОЗВИТОК І ВИХОВАННЯ.....7

ВИГОТСЬКИЙ Л.С. РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ І СВІТОГЛЯДУ ДИТИНИ.....14

ЕЛЬКОНІН Д. Б. ДО ПИТАННЯ ПЕРІОДИЗАЦІЇ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ У ДИТЯЧОМУ ВІЦІ.....18

ОБУХОВА Л. Ф. ВЧЕННЯ ЖАНА ПІАЖЕ ПРО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ДИТИНИ.....25

ОБУХОВА Л. Ф. РОЗВИТОК КЛАСИЧНОГО ПСИХОАНАЛІЗУ В РОБОТАХ АННИ ФРОЙД.....41

ОБУХОВА Л. Ф. ЕПІГЕНЕТИЧНА ТЕОРІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ЗА ЕРІКОМ ЕРІКСОНОМ.....46

ЕЛЬКОНІН Д. Б. ГРА І ПСИХІЧНИЙ РОЗВИТОК.....57

ПРИХОДЬКО О. Ю. ЛОРЕНЦ КОЛЬБЕРГ. ТЕОРІЯ МОРАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ.....59

ЛЮБЛІНСЬКА Г. О. ФАКТОРИ РОЗВИТКУ.....62

РОЗДІЛ 2. ПСИХІЧНИЙ РОЗВИТОК ДИТИНИ У НЕМОВЛЯЧОМУ ТА ПЕРЕДДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ.....74

САВЧИН М. В., ВАСИЛЕНКО Л.П. ПОЧАТОК ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ. ПРЕНАТАЛЬНИЙ РОЗВИТОК.....74

ЛЮБЛІНСЬКА Г.О. ПЕРШИЙ РІК ЖИТТЯ. НОВОНАРОДЖЕНА ДИТИНА.....82

ДУТКЕВИЧ Т. В. ПСИХІЧНИЙ РОЗВИТОК НЕМОВЛЯТИ....88

ЛІСІНА М.І. СПІЛКУВАННЯ З ДОРΟΣЛИМИ У ДІТЕЙ ПЕРШИХ 7 РОКІВ ЖИТТЯ	97
ЛІСІНА М.І., ЦАРЕГОРОДЦЕВА Л.М. ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЗМІСТ КОНТАКТІВ МІЖ НЕМОВЛЯТАМИ.....	105
ЕЛЬКОНІН Д. Б. РОЗВИТОК РУХІВ, ДІЙ І СПІЛКУВАННЯ З ДОРΟΣЛИМИ НА ПЕРШОМУ РОЦІ ЖИТТЯ	111
ЕЛЬКОНІН Д. Б. ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ ДИТИНИ З ДОРΟΣЛИМИ В ХОДІ РОЗВИТКУ ПРЕДМЕТНИХ ДІЙ І ВИНИКНЕННЯ ПЕРЕДУМОВ РОЛЬОВОЇ ГРИ.....	114
ХАРІН С.С. РОЗВИТОК ФОРМ СПІЛКУВАННЯ З ДОРΟΣЛИМ У ДІТЕЙ ПЕРШОГО ПІВРІЧЧЯ ЖИТТЯ.....	117
ЧЕСНОКОВА І. І. САМОСВІДОМІСТЬ ДИТИНИ НА РАННІХ ЕТАПАХ ОНТОГЕНЕЗУ	120
ПРИХОДЬКО Ю. О. ВИБІРКОВІ ВЗАЄМИНИ ДІТЕЙ ПЕРЕДДОШКІЛЬНОГО І ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ОСНОВА ЇХ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ	123
МУХІНА В. С. РОЗУМОВИЙ РОЗВИТОК ДИТИНИ В РАННЬОМУ ВІЦІ.....	133
КОСТЮК Г.С. РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНИЙ ПРОЦЕСІВ У ПЕРЕД ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ.....	141
МЕЩЕРЯКОВА С. НЕМОВЛЯ: СТАНОВЛЕННЯ ОСНОВ ОСОБИСТОСТІ	147
ЗЕНЬКОВСЬКИЙ В. В. РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ.....	153
МУХІНА В. С. ІГРАШКА ЯК ЗАСІБ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ	162
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	171

ОБУХОВА Л. Ф. КОНЦЕПЦІЯ Д. Б. ЕЛЬКОНІНА. ПЕРІОД ДИТИНСТВА. ДОШКІЛЬНИЙ ВІК	171
ЛЮБЛИНСЬКА Г. О. РОЗВИТОК ДИТИНИ В РІЗНИХ ВИДАХ ДІЯЛЬНОСТІ. РОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ У РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ	177
ЛЮБЛИНСКАЯ Г.О. АКТИВНІСТЬ І СПРЯМОВАНІСТЬ ДОШКІЛЬНИКА	200
ЕЛЬКОНІН Д. Б. РОЗВИТОК ГРИ В ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ	210
КРАЙГ Г., БОКУМ Д. ГРА Й НАУЧІННЯ	211
КОНОНКО О. Л. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКА (СИСТЕМНИЙ ПІДХІД).....	215
КОСТЮК Г.С. РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНИЙ ПРОЦЕСІВ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	220
КОНОНКО О.Л. СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ (В ДОШКІЛЬНОМУ ДИТИНСТВІ).....	237
ВЛАСОВА О.І. ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ. СТРУКТУРА, ДИНАМІКА, ЧИННИКИ РОЗВИТКУ	241
МУХІНА В.С. ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ.....	244
КОЛОМІНСЬКИЙ Я.Л., МЕЛТСАС М.Х. СТАТЕВОРОЛЬОВИЙ РОЗВИТОК ДИТИНИ В ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ.....	248
КОНОНКО О.Л. ВНУТРІШНІЙ СВІТ ДОШКІЛЬНИКА ТА УМОВИ ЙОГО АКТУАЛІЗАЦІЇ.....	252
КОТИРЛО В.К. РОЗВИТОК ВОЛЬОВОЇ СФЕРИ ДОШКІЛЬНИКА	259

КОТИРЛО В. К., ДУТКЕВИЧ Т.В. РОЛЬ СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННІ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	263
ЗАПОРОЖЕЦЬ О.В. ДО ПИТАННЯ ПРО ГЕНЕЗУ, ФУНКЦІЇ І СТРУКТУРУ ЕМОЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ДИТИНИ	279
КУЗЬМЕНКО В. У. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДОМІНАНТНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ У ДИТИНИ 3-7 РОКІВ.....	283
ВЛАСОВА О. І., ЖИХАРЕВА Л. В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МАТЕРІ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЯКОСТІ ПРИХИЛЬНОСТІ ДИТИНИ	288
НІКОЛЕНКО Д. Ф. РОЗВИТОК ЕСТЕТИЧНИХ ПОЧУТТІВ У ДІТЕЙ.....	297
Г. ЦУКЕРМАН УМОВИ РОЗВИТКУ РЕФЛЕКСІЇ У ШЕСТИЛІТОК.....	309
КРАЙГ Г., БОКУМ Д. КОНФЛІКТИ РОЗВИТКУ	314